

ljubi transcendence in nam to poleg s sproščeno in letom junakinj primerno dikcijo sugerira tudi z efektno vstavljenimi proti-duhovniškimi prizori, ki tako radi mažejo ta podžanr.

V tem procesu avtor izrablja še neki drugi ekvilibrij, katerega prikaz nam posojajo **Bonitzerjevi** »*Koščki realnosti*«. Če namreč drži, da je v **filmskem dogodku reprezentacije smrti** nekaj tistega, kar pisec imenuje

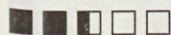
ontološka obscenost, je po drugi strani iz dihotomije *cadre/cache*, *okvir/skrivalnica* res, da na filmu ne vidimo vsega. Pomeni, da je pogoj za to, da ne zdrsnemo v pornografijo podob, njihova diskretna selektivnost. Schenkel se mora tega držati: Ko gre Evi slabše, smo o tem obveščeni s količino las, ki ostanejo na njenem glavniku. Dejstvo, da se s kočljivo tematiko spopada tako spretno, lahko razloži »**kolektivni**

mehanizem resnične zgodbe«, saj mu je pri pisanju scenarija pomagala **Bea Hellmann**, o kateri film pravzaprav govori in ki je diagnozo iz l. 1976 uspešno premagala, se poslovala od baletne kariere, danes pa vodi tovrstno šolo v Essnu.

TOMAŽ KRŽIČNIK

MOJE MODRO NEBO

MY BLUE HEAVEN

režija: Herbert Ross
scenarij: Nora Ephron
fotografija: John Bailey
glasba: Ira Newhorn
igrajo: Steve Martin, Rick Moranis, Joan Cusack, Melanie Mayron
producent: Warner Bros., ZDA, 1990

Moje modro nebo je dvaindvajseti film režiserja Herberta Rossa. Od teh dvaindvajsetih filmov jih je bilo trinajst predvajanih tudi v naših kinodvoranah. Rossov razmeroma obsežen opus (en film na leto od 1969 do 1990) je ravno prav zaokrožen, da se lahko ozremo nazaj in poskušamo ugotoviti tiste značilnosti, ki so skupne njegovim delom in jih medsebojno povezujejo. Pri in jih večini imamo opravka s plesnimi točkami, kjer pride do izraza v prvi vrsti koreografija, če tega ni, pa so vsaj liki, ki v teh filmih nastopajo, na takšen ali drugačen način »performers« (v glasbeno-plesnem, gledališkem ali filmskem pomenu te neprevedljive besede); prav za vse Rossove filme pa smemo reči, da je zanje čisto določena glasbena spremljava tako pomembna, da brez nje ne bi mogli funkcionirati. Opazimo tudi, da so njegovi filmi včasih prav presenetljivo »staromodni« in v njih ni niti trohice inventivnosti (kar seveda ne pomeni, da

zaradi tega niso »gledljivi«). Tega dejstva ne spremeni niti podatek, da je bilo l. 1977 njegovo **Dekle za slovo** (*The Goodbye Girl*) deležno nominacije oskar za najboljši film ter da je bil istega leta sam Ross nominiran za oskarja kot najboljši režiser za **Življenjsko prekretnico** (*The Turning Point*). In kar je najbolj zanimivo, ravno v trenutku, ko poskušamo odkriti režiserski »pečat«, ki naj bi ga nosili njegovi filmi, rahlo osupli spoznamo, da takšnega »pečata« pri Rossovih stvaritvah pravzaprav ni, vsaj režiserskega ne, torej je zanje značilna prav »odsotnost« Rossa kot »režiserja«. Verjetno imajo malokje igralci tako zelo proste roke kot ravno pri Herbertu Rossu, zato ni čudno, da ga **The Motion Picture Guide** imenuje »the self-effacing Ross« — sam bi si težko izmislil primernejšo označbo. Filmi **Zbogom, g. Chips!** (*Goodbye Mr. Chips*, 1969), **Sova in mucka** (*The Owl and the Pussycat*, 1970), **Ne odnehaj in še enkrat poskusi** (*Play It Again, Sam*, 1972), **Kaj se je zgodilo s Sheila** (*The Last of Sheila*, 1973), **Ljubimci gospe Funny/Smešna gospa** (*Funny Lady*, 1974), **Večni mladeniči** (*The Sunshine Boys*, 1975), že omenjeni **Življenjska prekretnica**, **Dekle za slovo**, **Skrivnost mojega uspeha** (*The Secret of My Success*, 1987) in **Jeklene magnolije** (*Steel Magnolias*, 1989) nam ne ostajajo v spominu zaradi Herberta Rossa, temveč zaradi Petra O'Toola, Petule Clark, Barbre Streisand, Georga Segala, Woodyja Allena, Diane Keaton, Jamesa Coburna, Jamesa Masona, Dyan Cannon, Jamesa Caana, Omarja Sharifa, Walterja Matthauja, Georga Burnsa, Shirley MacLaine, Anne Bancroft, Richarda Dreyfusa, Michaela J. Foxa, Sally Field, Olympie Dukakis in Julie Roberts; in če je **Protokol** (*Protocol*, 1984)

najslabši film Herberta Rossa, tega ni »kriv« Ross, temveč Goldie Hawn. Ta režiser, ki noče biti režiser, še vedno ostaja v prvi vrsti koreograf, kot je bil v časih, ko je delal za Otta Premingerja (**Carmen Jones**, 1954), Richarda Fleischerja (**Doctor Dolittle**, 1967) in Williama Wylerja (**Smešno dekle / Funny Girl**, 1968/).

»Plot« komedije **Moje modro nebo** sloni na absurdni predpostavki ameriške vlade, da je s prestavitvijo okorelih kriminalcev (vključenih v »Witness Protection Program«) v kraje, kjer ni kriminala, že vse opravljeno in da se bodo vladni varovanci tam od trenutka namestitve dalje obnašali kot vzorni državljani. Kraj, kamor na ta način prispe nevyorški gangster Vinnie Antonelli (Steve Martin), ima videz steriliziranega ruralnega »raja«, je materializacija sanj ameriškega srednjega razreda, za Antonellija pa seveda pomeni »pekel«, v katerem se dolgočasi in nima kaj početi. Nazadnje je tako rekoč »prisiljen« organizirati kriminalno dejavnost (»I'm not trained for anything else!«) v povezavi s svojimi prav tako obupanimi kolegi, ki so se tam znašli iz istih razlogov kot on. Na podlagi tistega, kar smo navedli že zgoraj, je razumljivo, da Steve Martin (uspešno je nastopil že v Rossovem filmu **Pennies from Heaven**, 1981), trenutno verjetno najboljši ameriški komik, s svojo močno osebnostjo film v celoti obvladuje, za lik, ki je nastal v domišljiji scenaristke Nore Ephron (med drugim je napisala tudi scenarij za Reinerjev film **Ko je Harry srečal Sally / When Harry Met Sally**, 1989/), pa se zdi, kot da mu je pisan na kožo. Rick Moranis v vlogi agenta FBI, zadolženega za varstvo Antonellija, uspešno parira svojemu slavnjšemu kolegu in je še zlasti dober v prizorih s Cusackovo. V stranskih vlogah izstopata Melanie Mayron in William Irwin, ki je nepogrešljiv udeleženeec v nekaj resnično grotesknih gagig. Popularne popevke (poleg **My Blue Heaven** še **Surfin' U.S.A.**, **Stranger In Paradise**, **The Boy from New York City** idr.) so učinkovito izrabljene za zelo ustrezno zvono kuliso, Lynne Taylor-Corbett pa je koreografirala iskrivo duhovite plesne sekvence. »Nora«, ekscentrična komedija in obenem eden najbolj zabavnih Rossovih filmov.

IGOR KERNEL

Danski filmski inštitut je angleško-poljsko-dansko-švedski koprodukciji **The Touch** dodelil okoli 125.000 USD subvencij. Režira **Krzysztof Zanussi** (pri nas znan predvsem po svojem **Letu sončnega miru / Rok spokojnega sonca**, 1983/), v glavni vlogi pa igra **Max Von Sydow**. **Danski koproducent je Metronome Prods.**, snemanje v Københavnu pa naj bi se začelo še pred decembrom.

***

Režiser **Marcel Carné** je privolil v kolorizacijo dveh svojih klasičnih filmov: **Otroci galerije** (*Les Enfants du paradis*, 1945) in **Goljufi** (*Les Tricheurs*, 1958). 82-letni Carné je to svojo odločitev pojasnil z besedami: »Nasprotovati kolorizaciji bi pomenilo isto, kot če bi l. 1930 nasprotoval zvočnim filmom.«

***

Z dokumentarističnim filmom **Il muro di gomma**, o katastrofalni letalski nesreči l. 1981, se je režiser **Marco Risi** očitno krepko obregnil ob tiste, ki jim je bilo vse skupaj namenjeno. Preiskava v zvezi z nesrečo je namreč pokazala, da je letalo verjetno zrušil vojaški izstrelak, film pa kaže, kako naj bi vojno letalstvo poskrbelo za obsežno (in učinkovito) akcijo prikrievanja dejstev. Vojno letalstvo je nato tožilo producenta (**Penta**), režiserja, scenarista in distributerja zaradi obrekovanja, zahtevalo 1 milijon USD odškodnine in umik filma iz distribucije (v Italiji je film dosegel že za okoli 2 milijona USD izkupička). Sodišče v Bariju je tožbo gladko zavrnilo.

***

Četudi na Norveškem vse bolj upada gledanost domačih filmov, to očitno ne zmanjšuje ustvarjalnega zanosa tamkajšnjih filmskih delavcev. Ti so letošnjo jesen pri **Nacionalnem komiteju za filmsko proizvodnjo** prijavi kar 22 projektov, zanje pa zahtevajo skupaj 27 milijonov USD. Komite se bo moral odločiti za dva ali tri filme, ki jim bo lahko dodelil med dvema in tremi milijoni USD subvencij.

***

4. novembra je **Abel Ferrara** v New Yorku končal snemanje filma **The Bad Lieutenant** (Edward R. Pressman Film Co.). Avtorica scenarija je **Zoe Tamerlaine Lund**, glavna igralka v Ferrarovem **Angelu maščevanja** (*Ms. 45/Angel of Vengeance*, 1980), Ferrara je koscenarist. Ena od vlog je tudi tokrat rezervirana za **Lundovo**, glavni igralec pa je **Harvey Keitel**. Snemalec je **Ken Kelsch**, ki je sodeloval tudi pri Ferrarovem prvencu **Driller Killer** (1979).

IGOR KERNEL